

VIDENSKAB OG PRAKSIS | INTERNATIONAL FORSKNING

respirationscentre om natlig CPAP-behandling og noninvasiv respiratorbehandling på næsemaske af børn med neuromuskulære lidelser og nu også af børn med obstruktiv, søvnrelateret vejrtrækningsbesvær [5]. Der savnes dog multicenterstudier til at afklare de diagnostiske kriterier og optimale behandlingsstrategier.

Korrespondance: *Jesper Qvist*, Respirationscenter Øst, afsnit 3072, Neurocentret, H:S Rigshospitalet, DK-2100 København Ø. E-mail: qvist@rh.dk

Antaget: 26. marts 2004
Interessekonflikter: Ingen angivet

Litteratur

1. Brouillette RT, Fernbach SK, Hunt CE. Obstructive sleep apnea in infants and children. *J Pediatr* 1982;100:31-40.
2. Bar A, Tarasiuk A, Segev Y et al. The effect of adenotonsillectomy on serum insulin-like growth factor-I and growth in children with obstructive sleep apnea syndrome. *J Pediatr* 1999;135:76-80.
3. Kreiborg S. Crouzon syndrome. *Scand J Plast Reconstr Surg* 1981; 15(suppl 18):1-198.
4. DePonte F, Sassano P, Gennaro P et al. Obstructive sleep apnea in a growing patient. *J Craniofac Surg* 1999;10:430-4.
5. Nørregaard, O. Noninvasive ventilation in children. *Eur Resp J* 2002;20: 1332-42.

Udvikling af et specialiseret behandlingstilbud til ældre: en udfordring for Den Europæiske Union

Overlæge Kirsten Damgaard Pedersen
E-mail: kida@glostruphosp.kbhamt.dk

Amtssygehuset i Glostrup, Geriatrisk Afdeling B

Med baggrund i Europakommissionens manifest udarbejdet i 1999 i Bryssel: Towards a Europe for all ages [1] blev der udarbejdet en statusartikel til UNECE's ministerkonference om aldring i Berlin 2002. Den refererede artikel er et sammendrag af denne statusartikel [2]. Forfatterne er aktive medlemmer i europæiske geriatriske sammenslutninger, en er præsident for European Union of Medical Specialists (UEMS), geriatrisk sektion, og en er præsident for European Union Geriatric Medicine Society (EUGMS).

På trods af forskelle i udformningen af sundhedsvæsenet i EU-medlemslandene er der stor enighed om behovet for det geriatriske speciale og om dette speciales udformning og indsatsområder, hvorfor artiklen også er relevant for danske forhold.

Baggrund

EU's nuværende politik fastslår, at ældre er og skal fastholdes som en integreret del af samfundet, og for at opnå dette er det vigtigt at sørge for en god helbredstilstand og forebygge funktionstab. Der er tre indsatsområder i EU's politik: 1) forebyggelse, 2) lige adgang til behandling og 3) tilstrækkelig omsorg for og behandling af ældre. For at kunne leve op til disse indsatsområder er det nødvendigt at kombinere gerontologisk viden med en systematisk tilgang til og registrering af kompleksiteten i og dermed behandlingsindsatsen over for sygdom hos ældre. Geriatrien er netop udviklet på baggrund af denne

viden og har vist sig at kunne imødekomme disse udfordringer. Hovedelementerne i tilgangen til behandling er:

- a. multidisciplinær og holistisk vurdering og behandling
- b. en atypisk og diskret sygdomsmanifestation hos ældre
- c. opmærksomhed på og mulighed for at behandle flere samtidige sygdomstilstande
- d. opmærksomhed på syndromer som fald, besvimelser, anfaldsfænomener, demens og inkontinens, tilstande hvis årsag kan blive overset i andre specialer
- e. praktisk uddannelse i et bredt spektrum af omsorg såvel i den primære som i den sekundære sundhedssektor, herunder også akut geriatri og rehabilitering samt palliativ behandling.

I mange studier har man vist effekt - også økonomisk - af det geriatriske behandlingstilbud [3-5].

I rapporten nævnes følgende områder, hvor man i geriatrien med fordel kan udvikle målrettede, effektive udrednings- og behandlingstilbud, og hvor man i studier har vist en positiv effekt af det geriatriske behandlingskoncept: 1) akut geriatri, 2) samarbejde med primærsektoren, 3) apopleksienheder, 4) fald, 5) delirium, 6) demens, 7) hoftefrakturer i samarbejde mellem ortopædkirurgi og geriatri, 8) behandling af plejehjemsbeboere, 9) urininkontinens, 10) ældre mishandling og 11) etiske problemstillinger i behandlingen af ældre.

Rapporten afsluttes med følgende rekommandationer:

1. EU bør sikre ældre europæeres ve og vel ved at sikre, at geriatrien fremmes som en vigtig del af den helbredsmæssige og sociale omsorg for ældre

VIDENSKAB OG PRAKSIS | AKADEMISKE AFHANDLINGER

2. Ethvert større sygehus i EU skal have en geriatrisk afdeling med speciallæger i geriatri og veluddannet øvrigt sundhedspersonale
3. Enhver lægeskole i Europa bør have et professorat i geriatri, der sikrer både præ- og postgraduat undervisning i geriatri og forestår udvikling og forskning
4. Klinisk ophold på en geriatrisk afdeling bør indgå i undervisningen af alle medicinstuderende og i hovedparten af de medicinske speciallægeuddannelser.

Litteratur

1. European Commission. Towards a Europe for all ages. Brussels: European Commission, 1999.
2. O'Neill D, Hastie I, Williams B. Developing specialist healthcare for older people: a challenge for the European Union. *J Nutr Health Aging* 2004;8:109-12.
3. Wells JL, Seabrook JA, Stolee P et al. State of the art in geriatric rehabilitation. Part I: review of frailty and comprehensive geriatric assessment. *Arch Phys Med Rehabil* 2003;84:890-7.
4. Asplund K, Gustafson Y, Jacobsson C et al. Geriatric based versus general wards for older acute medical patients: a randomized comparison of outcome and resources. *J Am Geriatr Soc* 2000;48:1381-8.
5. Saltved I, Mo ES, Fayes P et al. Reduced mortality in treating acutely sick, frail older patients in a geriatric evaluation and management unit. *J Am Geriatr Soc* 2002;50:792-8.

> AKADEMISKE AFHANDLINGER

Cand. scient. Lone Bubl:

Targeting of B-cell Chronic Lymphocytic Leukemia with Peptide Ligands Isolated from Phage Display Libraries

Ph.d.-afhandlingen er opnået under et samarbejde mellem Medicon Valley, Schafer-N ApS, Institut for Biologi og Kemi Roskilde Universitetscenter og Klinisk Biokemisk Afdeling Roskilde Amts Sygehus.

Formålet var at undersøge grundlaget for målrettet behandling af B-celle neoplasier via immunglobulin udtrykt på overfladen af de maligne celler.

Lymfom B-celle linier blev anvendt som modelsystem. Derudover blev B-celler isoleret fra patienter med B-celle kronisk lymfatisk leukæmi og secernerende hybridomer blev etableret fra en del af disse patienter. Forskellige random peptide phage display biblioteker blev brugt til isolering af specifikke peptider.

Det var muligt at isolere peptidligander, som reagerer specifikt med immunglobulin fra maligne B-celler. Oftest kunne vi detektere en specifik binding til maligne B-celler fra de pågældende patienter. Syntetiske peptider var i ringere grad i stand til at reagere med såvel secerneret som membranbundet immunglobulin.

I modelsystemet viste isolerede peptidligander sig som effektive bindere til både secerneret og membranbundet immunglobulin.

Peptider med patientspecifik targeting har potentiel funktion indenfor monitorering og målrettet behandling af B-celle kronisk lymfatisk leukæmi og »purging« af knoglemarv. Andre B-celle maligniteter med ekspresion af overfladeimmunglobulin kan inkluderes i fremtidige studier.

Forf.s adresse: Klintevej 36, DK-4000 Roskilde.

E-mail: GlenBuhl@mail.dk

Forsvaret finder sted den 18. august, kl. 13.30, Foredragssalen stuen, indgang 24, Roskilde Amtssygehus Roskilde.

Bedømmere: *Hans Erik Johnsen, Ole Vang og Morten Hanefeld Dziegiel.*

Vejledere: Lektor, ph.d. *Lene Juel Rasmussen og Pal Bela Szecsi.*

Reservelæge Lars E. Schmidt:

Artificial liver support with the Molecular Adsorbents Recirculating System (MARS)

Denne ph.d.-afhandling er udarbejdet under min ansættelse som klinisk assistent ved Hepatologisk Klinik, H:S Rigshospitalet, i perioden 2001 til 2004. Afhandlingen består af fire engelsksprogede artikler og en engelsksproget oversigt.

Leversvigt er en alvorlig klinisk tilstand, der ofte ledsages af multiorgansvigt og er forbundet med en høj dødelighed. Ifølge »toksin-hypotesen« skyldes organmanifestationerne ved leversvigt såsom en hyperdynamisk cirkulation og hepatisk encefalopati (HE) en ophobning af toksiner, som sædvanligvis elimineres af leveren. Disse toksiner kan fjernes af det nonbiologiske levererstatningsystem the Molecular Adsorbents Recirculating System (MARS).

Formålet med undersøgelserne var at vurdere sikkerheden og effekten af MARS-behandling hos patienter med akut eksacerbation af kronisk leversygdom (AoCLF) og fulminant leversvigt (FHF). Specifikt blev effekten af MARS på systemisk hæmodynamik, cerebral gennemblødning, arteriekoncentrationer af aminosyrer og cerebral aminosyremetabolisme undersøgt.

MARS fjernede såvel albuminbundne som vandopløselige toksiner fra blodbanen. MARS-behandling havde en umiddelbar effekt på den hyperdynamiske cirkulation i begge grupper, om end effekten var mest udtalt hos patienter med FHF. Hos patienter med AoCLF og let HE medførte MARS-behandling en stigning i den cerebrale gennemblødningshastighed. Hos patienter med svær HE medførte MARS-behandling et fald i arteriekoncentrationen af næsten alle aminosyrer og en stigning af Fischers ratio. Derimod havde